

22 ноември 2024, Скопје

Катерина Симеонова,
овластен внатрешен
ревизор МАСТИПSC058

КОНЕЧЕН РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА ИЗВРШЕНА
РЕВИЗИЈА НА УСОГЛАСЕНОСТ НА РЕАЛИЗАЦИЈАТА
НА БУЏЕТОТ НА БИРОТО ЗА ПРОЦЕНА И
НАМЕНСКОТО ТРОШЕЊЕ НА БУЏЕТСКИТЕ
СРЕДСТВА ВО 2023 И ДЕЛ ОД БУЏЕТОТ ВО 2024
ГОДИНА

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНСКА РАЗНОСЛОВИЦА ЗА ЗАБОРАВИ МИНИСТЕРСТВО НА ЕКОНОМИЈАТА И ФИНАНСИЈА БИРО ЗА ПРОЦЕНА И РЕАЛИЗАЦИЈА	
Издадено:	29. 11. 2024
М.П.:	
Својот:	
Издадено:	29. 11. 2024
М.П.:	
Својот:	
М.П.:	
Издадено:	29. 11. 2024
М.П.:	
Својот:	

СОДРЖИНА

3	1. РЕЗИМЕ
3	1.1 Цел на ревизијата
3	1.2 Главни заклучоци од ревизијата
4	1.2 Ревизорско мислење
5	2. ВОВЕД
5	2.1 Предмет и опсег на ревизијата
5	2.2 Методологија
6	2.3 Идентификувани потенцијални слабости и ризици на постапката
7	3. ОПИС НА СИСТЕМОТ
7	3.1 Податоци за ревидираниот субјект
7	3.2 Финансиски податоци за субјектот
10	4. НАОДИ НА ВНАТРЕШНАТА РЕВИЗИЈА
10	4.1 Законска рамка и стратешки документи
10	4.2 Систем на финансиско управување и контрола
11	4.3 Систем на интерни контроли за законско и наменско спроведување на набавките и процентот за плаќање
13	4.4 Заштита на средствата и обврските
14	4.5 Ангажирање на надворешни соработници
15	5. ДЕТАЛЕН ИЗВЕШТАЈ – НАОДИ И ПРЕПОРАКИ
15	5.1 НАОДИ И ПРЕПОРАКИ

ПРИЛОЗИ

1. РЕЗИМЕ

1.1. Цел на ревизијата

Овој ревизорски извештај се однесува на извршена вонредна внатрешна ревизија на усогласеност на Буџетот на Бирото за процена (БП) и оценка за наменско трошење на буџетските средства во 2023 и 2024 година во Бирото за процена.

Прикажаните состојби во извештајот се резултат на применетите постапки за внатрешна ревизија со цел постигнување на реална и објективна оценка за ефикасноста и ефективност на системот на финансиско управување и контрола од аспект на реализација на буџетските расходи, законско и наменско трошење на буџетските средства, детектирање на клучните фактори кои влијаат на ефикасноста на овој процес, нивна анализа, утврдување на причините за постојната состојба и креирање на евентуални јасни и реални препораки по кои треба да постојат раководството на организацијата.

Утврдените ризици во текот на ревизијата се основа за изготвување на ревизорската Програма на активности. Опфатот на Програмата е сочинет од активности со кои се обезбедени комплетни и релевантни докази за снимирање на состојбата во Бирото за процена и донесување на заклучоци во рамки на целите на оваа ревизија.

Цел на ревизијата е независна и објективна оценка за добивање на разумно уверување за усогласеност на работњето на Бирото за процена во процесот на извршување на Буџетот во 2023 и дел од тековната 2024 година¹, во однос на законите и регулативите, актите и другите прописи, односно оценка за ефикасноста и ефективност на системот за финансиско управување и контрола при извршување на Буџетот и управување со финансиските документи, вклучувајќи ги и средствата од самофинансирање.

1.2. Главни заклучоци од ревизијата

Врз основа на извршената внатрешна ревизија, со опфатот и доказите од обезбедената документација од страна на ревидиранот субјект, констатирано е следното:

- Во рамки на назначната област која ги третира прашањата од законската рамка во областа на вештачење, односно процена, која влијае на работњето на Бирото, ревизорот утврди состојба која укажува на неконзистентно законско решение кое создава несигурен амбиент за доследно постапување и донесување на одлуки, а со тоа влијае на зголемување на ризиците за оптимално работење на Бирото. Заради отсуство на јасни насоки и критериуми, недореченост и неконзистентност на регулативата, Бирото е соочено со двојба при носењето на одлуки.
- Од аспект на стратешките документи и правната рамка на БП, ревизијата констатира дека стратешките документи, донесени и актурирани во последните години од страна на Бирото, претставуваат основа за воспоставување на систем на контроли и контролни активности кои влијаат на намалување на ризиците во работњето. Во рамки на областа и ризиците кои се однесуваат на одржливоста на БП како самостојно правно лице со сопствено финансисирање, ревизијата констатира ризик за самоодржување и функционирање на Бирото заради очекуван намален прилив на

¹ Буџетот во првата половина од 2024 година, односно до воспоставување на Нова Влада како резултат на спроведени парламентарни избори во 2024 година

сопствени средства во буџетот како резултат на промена на дејноста согласно

новата законска рамка.

➤ Во рамки на областа и ризиците кои се однесуваат на системот за финансиско управување и контрола, разгледувајќи ги компонентите на управувањето и интерните контроли, ревизијата констатира дека Бирото спроведува контроли активности во рамки на воспоставено и ефикасно контролно опкружување, односно развиени политики и пишани процедури за поважните процеси.

➤ Кај контролните активности спроведени преку подгата на должностите, разграничување на одговорностите и овластувањата во Одделението за финансиски прашања, ревизијата констатира дека и покрај организационата подгата на должности поради малиот број на работени лица, воспоставени се контроли активности за редовни контроли, следење и усогласување на евиденциите со соодветни документи при спроведување на постапките за јавни набавки, материјална евиденција на средствата и евиденција на обврските и плаќањата. Фактичката состојба на постоење на низок од конфликт на надлежност и несоразмерното оптереќување и ангажирање на работените, покажува дека ризиците во овој дел не влијаат на намалување на ефикасноста на функционирање на системот за финансиско управување и контрола.

➤ При утврдување на ефикасноста и ефективноста на системот на интерни контроли, во делот на управување и контрола на извршување на расходите при реализирање на постапките за плаќања, ревизијата констатира дека во Бирото се воспоставени интерни контроли за проверка на усогласеноста на финансиската документација и одобрување на расходите и истите функционираат на начин кој обезбедува справување со ризиците и остварување на целите на организацијата.

➤ Во рамки на ризиците област која се однесува на спроведување на постапка за ангажирање и распоредување на надворешни сопоботници за вршење вештачење и процена по конкретни предмети во ревидираниот период, ревизорот не се стекна со уверување дека постапката се спроведува на непристрасен и објективен начин.

1.3. Ревизорско мислење

Во Бирото за процена е воспоставен систем на интерни контроли, дизајнирани и извршувани на начин кој обезбедува стабилно финансиско управување и контрола и држување на ризиците во рамки на нивото кое што организацијата е подготвена да го прифати од аспект на своето правилно и законско работење.

Системот за финансиско управување и контрола е ефективен и функционален и дава гаранција против можна појава на неправилности.

Трошоците во Бирото за процена се корисат за планирање намени и на начин утврден и пропишан со законската регулатива.

Меѓутоа, ревизорот изразува мислење со резерва во однос на постапката и критериумите за независен избор, ангажирање и распоредување на надворешните сопоботници по конкретни предмети за вршење на вештачење или процена.

2. ВОВЕД

2.1 Предмет и опсег на ревизијата

Внатрешната ревизија претставува независно и објективно уverување и консултативна активност дизајнирана да поддрже вредност и да ги унапредува операциите на организацијата од аспект на подобрување на ефикасноста и ефикасноста на процесите за управување со ризикот, контролата, владеењето и управувањето во организацијата, во насока на исполнување на поставените цели.

Ревизијата е спроведена имајќи ја предвид задолжителната примена на законската регулатива, согласно стандардите за промовирање на уредно, ефективно и ефикасно работење, обезбедување на квалитетни услуги и заради разумно уverување дека со придржување кон законите и прописите се остваруваат целите кои се во согласност со мисијата на организацијата. Преку ревизијата, раководните лица во БП треба да добијат разумно уverување за функционирањето на системите за финансиско управување и контрола заради ефективно постигнување на планираните цели, одржување на правилни податоци и процеси и заштита од измама и загуба, согласно воспоставените интерни процедури за работа, референтната регулатива и Стандардите за внатрешна контрола во јавниот сектор ("Службен весник на Република Македонија" бр. 147/10).

Ревизијата е извршена согласно Законот за јавна внатрешна финансиска контрола и Правилникот за начинот на извршување на внатрешната ревизија и начинот за извештување за ревизијата (Службен весник на РМ бр. 90/2009), прифатените Методички стандарди за професионално извршување на внатрешна ревизија во Република Македонија ("Службен весник на Република Македонија" бр. 90/09 и 188/13) и други прописи, во периодот од 10.10.2024 до 05.11.2024 година, од страна на ревизорот Катерина Симеонова, меѓународно овластен внатрешен ревизор за јавен сектор со уверение/лиценца бр. МАСТIAPSC058, издадена од Овластените институти за јавни финансии и сметководство – CIPFA, Лондон.

Ревизијата е извршена како вонредна ревизија, на барање на одговорното лице во Бирото за проценка, в.д. директорот Fejsal Beadini, врз основа на Договор за вршење на услуга-вонредна внатрешна ревизија, бр. 03-99/11, склучен на ден 03.10.2024 година. Со внатрешната ревизија е опфатен процесот на извршување на буџетот во БП во периодот на 2023 и дел од 2024 година, преку ризиците, контролите и внатрешните процедури за работа. Опфатот на ревизијата е поврзан со целта на ангажманот и вклучува разгледување на релевантните системи, евиденции и вработени во организацијата. Земејни се во обзир преземените активности во врска со реалните постапувања за извршување на дејноста на БП и активностите за функционирање на институцијата во наведените периоди, врз основа на примена на важечките законски прописи² поврзани со предметот на ревизија.

² Закон за буџетите - Службен весник на РМ бр. 64/05, 04/08, 103/08, 156/09, Закон за извршување на буџетот на Република Македонија за 2023 и 2024 година, Закон за сметководството за буџетите и буџетските корисници - Службен весник на РМ бр. 61/02, 98/02 81/05, Закон за јавна внатрешна финансиска контрола - Службен весник на РМ бр. 90/09, Закон за јавни набавки, Закон за организација и работа на органите на државната управа, Правилник за финансиско управување и контрола на Министерството за финансии, Правилник за класификација на расходите, Правилник за сметководство на буџетите и буџетските корисници

КОНЪЧЕН РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА ИЗВЪРШЕНА РЕВИЗИЈА НА УСОГЛАСЕНОСТ НА РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА БУЏЕТОТ НА БИРОТО ЗА ПРОЦЕНА И НАМБНСКОТО ТРОШЕЊЕ НА БУЏЕТСКИТЕ СРЕДСТВА ВО 2023 И ДЕЛ ОД БУЏЕТОТ ВО 2024 ГОДИНА

Периодот на кој се однесува оваа ревизија е период во кој суштински се менува законската регулатива која се однесува на работењето на Бирото, менувјќи ја и дејноста на Бирото. Имено, во рамки на предходната надлежност за вршење на работи од областа на процена во Бирото иста била извршувана во помал обем, додека главниот фокус на организацијата беше извршување на вештачења како главна и најобемна дејност. Со новото законско решение, на Бирото му се одзема надлежноста за вршење на вештачења која надлежност е уредена со два закона, Законот за процена и новиот Закон за вештачење донесен во втората половина на 2023 година. Во наредниот период, заради континуитет на предметите за вештачење, а предвидено и во новиот закон, Бирото продолжува да врши работи и од областа на вештачење додека не се завршат веќе започнатите проекти за вештачење.

Предмет на ревизија е законитоста на постапките на реализација на БУЏЕТОТ ВО БЛ ВО 2023 и 2024 година согласно позитивните законски прописи, во смисла на наменско трошење на буџетските средства во БЛ, вклучувајќи ги и средствата од самофинансирање. Главен фокус на ревизијата претставува функционирањето на контролите и постапките на одобрување и спроведување на финансиските отптки при реализација на БУЏЕТОТ, со цел добивање на уверување за наменско трошење на буџетските средства во БЛ.

2.2 Методологија

- Во ревизорската постапка користени се ревизорски техники и методологија за:
- Планирање на ревизијата (преиминарно истражување, План на ревизијата и Програма за извршување на ревизијата);
 - Прибирање на релевантни ревизорски докази (прегледување, проверка и анализа на документацијата поврзана со дејноста и реализација на БУЏЕТОТ);
 - Проценка на ризиците и анализа на контролите во однос на клучните цели на системите/процесите;
 - Прегледување, проверка и анализа на репрезентативен примерок на сметководствена и финансиска документација;
 - Контрола и верификација на принципите за внатрешна контрола, поддржа на должностите, правилно евидентирање и чување на документи (тестирање на контроли/тестирање на усогласеност);
 - Верификација на оценката за определени сознанија.
- Вонредната внатрешна ревизија спроведе активности во неколку области:
- Законска рамка;
 - Стратешки документи поврзани со мисијата и работните цели на организацијата;
 - Политики и процедури и поддржа на должностите за важните функции на организацијата;
 - Управување со ризици и управување со организацијата (интерни контроли);
 - Големина и структура на финансискиот план и негова реализација и
 - Донесени акти и финансиски отптки за реализирани расходи за: јавни набавки, договори за ангажирање на наворешни сопработници за вештачења и проценки, расходи за репрезентација, мобилни телефони, службени моторни возила, односно начин на користење и распоратање со техничките и материјалните средства во сопственост на Бирото.

2.3 Идентификувани потенцијални слабости и ризици на постапката

Ревизијата ги опфаќа процесите на идентификување и ефективно управување со ризиците, идентификување и оценување на можните закани за економично, ефикасно и ефективно функционирање на воспоставените системи за управување со буџетските средства, особено системот на внатрешни контроли кои се однесува на преземените и спроведените активности за примена на важечките законски прописи и за усогласеност на постапките за реализација на буџетот во 2023 и 2024 година во БЛ.

Ревизијата треба да даде заклучок дали спроведувањето на постапките за реализација на буџетот на БЛ во разгледуваниот период е во согласност со законската регулатива, подзаконските акти, актите на другите чинители кои влијаат на начинот на реализација на буџетот на БЛ и интерните акти и процедурите во Бирото. Согласно стандардите, овие постапки вклучуваат и проценка на ризикот од несогласеност.

Проценката на вкупните ризици поврзани со главната дејност на Бирото и законитото, ефективно и ефикасно работење при реализација на расходите од буџетот за 2023 и 2024 година се однесува на опфат, проценка, мерење и анализа на следните стратешки и оперативни ризици:

- Економично, ефикасно и ефективно управување со јавните средства
- Ефикасен и евалитетен систем на финансиско управување и контрола
- Функционална и соодветна подлога на должностите како услов за правилно и ефективно спроведување на интерните контроли на процесите
- Транспарентност, сеопфатност, рамноправност и објективност во постапката за избор на надворешни соработници
- Користење на тропците за планирањето намени, имајќи ги предвид стратешките цели, односно намеско и законско користење на буџетските средства,
- Ризиците кои имаат значително влијание на работата на Бирото, а се навор од влијанието на БЛ во смисла на подобрување на деловната околина во зависност од други области и институции на системот, односно PESTEL ризиците/фактори на влијание³:

3. ОПИС НА СИСТЕМОТ

3.1 Податоци за ревидиранот субјект

Согласно предходниот Закон за вештачење⁴ (со важност до месец јули 2023 година), Бирото за вештачење е орган на државна управа во состав на Министерството за правда, со својство на правно лице кое врши стручни работи од областа на вештачењата и сувер државните органи, јавните претпријатија, трговските друштва и фондовите основани од државата, физичките и правните лица, како и за други субјекти, за кои е потребно да се изврши вештачење.

Вршењето на работите од својата надлежност, особено вршење на вештачења, сувер вештачења и процена, Бирото ги заснова врз научни и стручни методи со примена на

³ Политички, економски, социо-културолошки, технолошки и ризиците врзани со законите и околината

⁴ Закон за вештачење („Службен весник на Република Македонија“ број 115/10, 12/14, 43/14, 104/15, 148/15, 192/15 и 64/18)

методологија и созанија според достигнувањата на науката и искиувствата на практиката во соодветната област.

Во вршењето на работите од својот денокурт и за определени работи од надлежност на Бирото кои бараат посебна стручност и за чие извршување се потребни соодветни стручни лица, опрема и уреди кои не ги поседува Бирото, Бирото може да склучи договор за соработка со друг орган на државната управа, државен орган, високообразовна, научна или стручна установа.

За вршење на работите од своја надлежност Бирото може да ангажира надворешни соработници од соодветна област кои ги исполнуваат условите определени со закон и вештачењата и процените ги вршат во име и за сметка на Бирото за судски вештачења. Бирото има обврска да објави листа на надворешни соработници вештачи и проценители на својата веб-страница, каде е објавен и образец за аплицирање за надворешен соработник (вештак или проценител). Образецот на предлог на Бирото го пропишува Министерот за правда.

За извршените вештачења, супер вештачења и други услуги на барање на правни и физички лица, на Бирото му следува наплата и надомест на трошоци во согласност со Законот и Уредбата за начинот на пресметување на висината на надоместокот за реално потребните трошоци за вештачењата извршени од Бирото за судски вештачења за потребите на органите на државна управа, јавните претпријатија и акционерските друштва во државна сопственост⁵. Наплатата и трошоците за вештачење и супер вештачење ги подмируваат барателите на услугата.

Вештачењата и процените по правило ги вршат вработените вештачи во Бирото за судски вештачења, а надворешни соработници Бирото може да ангажира заради:

- особено сложени случаи;
- ангажираност;
- доколку за вештачењето, односно процената е потребно учество и на други вештачи, односно проценители со иста или друга специјалност;
- по барање на надлежните органи и
- други причини предвидени со актите на Бирото.

Уредбата за наплата и надоместок на надворешните соработници на Бирото за судски вештачења, ги определува истите во зависност од сложеноста, времетраењето, обемот и потребните ресурси за извршеното вештачење или процената, во областа во која што надворешниот соработник е ангажиран од Бирото за судски вештачења за конкретен предмет на вештачење или процената. Наплатата на надворешниот соработник за извршеното вештачење и процената се определува во износ кој не може да биде поголем од 50% од наплатата за вештачење која припада на Бирото за судски вештачења, согласно закон. Освен наплатата за извршената процената на надворешниот соработник му следува и надоместок за реалните трошоци.

⁵ Уредба за начинот на пресметување на висината на надоместокот за реално потребните трошоци за вештачењата извршени од Бирото за судски вештачења (Службен весник на РМ, бр. 131 од 31.7.2015)

⁶ Уредбата за наплата и надоместок на надворешните соработници на Бирото за судски вештачења (Службен весник на РМ, бр. 131 од 31.7.2015)

КОНЕЧЕН РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА ИЗВРШЕНА РЕВИЗИЈА НА УСОГЛАСНОСТ НА
РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА БУЏЕТОТ НА БИРОТО ЗА ПРОЦЕНА И НАМЕНСКОТО ТРОШЕЊЕ НА
БУЏЕТСКИТЕ СРЕДСТВА ВО 2023 И ДЕЛ ОД БУЏЕТОТ ВО 2024 ГОДИНА

Бирото за судски вештачења ги врши работите на процена и согласно Законот за проценка,⁷ процената на пазарната вредност на предметот на процена, според овој закон, се врши на начин пропишан со методологија, правила и стандарди за проценка кои ги вклучуваат Европските стандарди за проценување на вредноста-ТЕГОВА и Меѓународните стандарди за проценување на вредноста-ИВСП, како и други закони со кои се регулира проценувањето на вредноста на различни форми на сопственост и прописите донесени врз основа на истите.

Бирото за судски вештачења врши различни видови проценени од областа на трговски друштва, јавни претпријатија и други правни лица, недвижен имот, подвижен имот, побарувања и обврски, машини и опрема, транспортни средства, земјоплегување, шумарство и водостопанство, индустриска сопственост, авторски права и сподени права, информатичка технологија, и други области утврдени со закон.

Во 2023 година е донесен нов Закон за вештачење⁸ со кој се врши усогласување со Регулацијата на Европскиот парламент и на Советот бр. 910/2014 за електронска идентификација и доверливи услуги за електронски трансакции на внатрешниот пазар и укинување на Директивата 1999/93/ЕЗ, СЕЛЕХ бр.32014R0910, а истиот пропишува Бирото за судски вештачења да продолжи со работа како Биро за процена, со истиот статус на правно лице во состав на Министерството за правда, продолжувајќи да врши стручни работи исклучиво од областа на процена, во согласност со овој закон и одредбите од Законот за процена.

Вработените, опремата, документацијата и другите средства за работа од Бирото за вештачење, со денот на влегувањето во сила на овој закон, се преземаат од Бирото за процена. Исто така, согласно членот 63 од Законот и веќе спомнатите постапки за вештачење до денот на влегувањето во сила на овој закон, Бирото има обврска да ги заврши во согласност со одредбите од предходниот Закон за вештачење.

Во ревидираниот период, 2023 и 2024 година, одговорни за работата и функционирањето на Бирото за процена се в.д. директорите Бардет Џафери и Бурум Бајрами, назначени од Владата на РСМ.

Бројот на вработени согласно податоците од Билансот на приходи и расходи на Бирото, на 31.12.2023 година изнесува 33 лица, а до првата половина на 2024 година овој број е намален на 29 вработени.

3.2 Финансиски податоци за субјектот

Средствата за финансирање на Бирото се обезбедуваат од Буџетот на државата, а Бирото може да остварува сопствен приход, приход од донации и од други извори утврдени со закон.

Бирото како орган во состав на Министерството за правда има својство на правно лице и е самостојно во својето работење. Работата ја извршува преку две сметки, односно:

- Сметка на основен буџет 250010049363712 која ги опфаќа ставките 401, 402 и 404 и
- Сметка за самофинансирани активности 250010049378710 која ги опфаќа сите останати планирани расходни ставки за работа и функционирање на Бирото за процена.

⁷ Закон за процена, ("Службен весник на РМ" бр.115/10, 158/10, 158/11, 185/11, 64/12, 188/14, 104/15, 192/15,30/16 и Одлуката на Уставен судбр. 205/11, Сл. Весник бр. 51/12)

⁸ Закон за вештачење (Сл. весник на РСМ, бр. 154 од 20.7.2023 година)

КОНЧЕН РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА ИЗВРШЕНА РЕВИЗИЈА НА УСОПАСЕНОСТ НА РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА БУЏЕТОТ НА БИРОТО ЗА ПРОЦЕНА И НАМБЕНСКОТО ТРОШЕЊЕ НА БУЏЕТСКИТЕ СРЕДСТВА ВО 2023 И ДЕЛ ОД БУЏЕТОТ ВО 2024 ГОДИНА

Вкупниот буџет на двете сметки на Бирото за 2023 година, согласно Решението за внатрешна распределба на вкупниот одобрен буџет за 2023 година, бр.03-28/1 донесено од Бирото за судски вештачења на 09.01.2023 година, изнесува 44.562.000 денари, од кои вкупната реализација на крајот на годината е 36.739.970 денари.

Вкупниот буџет на двете сметки на Бирото за 2024 година изнесува 43.059.000 денари, а реализацијата до 31.07.2024 година е 20.666.691 денари.

4. НАОДИ НА ВНАТРЕШНАТА РЕВИЗИЈА

4.1 Законска рамка и стратешки документи

Новиот закон за вештачење ја одзема надлежноста на Бирото за вршење на вештачење со што Бирото ја губи позицијата на вапоризирана стручна институција, која се соочува со одлив на стручните вешти лица. Истовремено, Бирото има обврска да ги заврши започнатите вештачења, од кои некои се обемни, стручни и долготрајни.

Согласно новото законско решение во Законот за вештачење според кој Бирото ќе врши работи само од областа на процена, расположивиот кадар на вештаци кој досега претежно вршеше работи само од областа вештачење, заради огромниот број на судски предмети и барања, треба да се стекне и со лиценци за процена. До период на вршење на ревизијата, а согласно новото законско решение, во БП со вакви лиценци се стекнале седуммина стручни лица. Моментално, според податоците добиени од субјектот, во БП се водат 13 вработени лица-процентни и истите, освен едно лице, се истовремено и вештаци, односно има 12 вработени – вешти лица.

Со сегашниот делокруг на работа, само вршење на процени, Бирото за процена очекува обезбедување со вршење на вештачења. Очекуваниот намален прилив на сопствени средства во буџетот, ќе се одрази на идната функционоалност, финансирање и работа на Бирото воопшто.

Дополнителна дилема за вработените, надлежните извршители и одговорните лица предизвикува фактот што делокругот на работа на Бирото за процена во областа вршење на процена е опфатен со двата закона, Закон за вештачење и Закон за процена, а не се понудени конкретни решенија за многу прашања околу сегашниот статус и извршувањето на работата и задачите на Бирото.

Во насока на поре навредно, согласно Законот за вештачење (Сл. Весник на РСМ 154/2023) Бирото за процена на 23.08.2023 година, со бр.03-16/25, до Министерот за правда, има доставено Прегледот - образец на Пријава за надворешен работник-процентувач, на разгледување и понатамошно постапување, на кој заради не добивање на одговор/мислење е доставена ургенција. По одобрувањето/пропишувањето на образецот од страна на Министерот, Пријавата ќе биде објавена на официјалната веб-страница на Бирото, заедно со условите кои надворешните соработници треба да ги исполнуваат согласно закон, а Бирото има законска обврска да објави јавен повик за ангажирање на надворешни соработници согласно член 55 од новиот Закон за вештачење (Сл. Весник на РСМ бр.154/2023).

На 18.01.2024 година, од БП до Министерството за правда е упатено барање со бр. 03-2/11, за добивање на известување за постапките за донесување на подлиски прописи,

КОНЕЧЕН РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА ИЗВРШЕНА РЕВИЗИЈА НА УСОГЛАСЕНОСТ НА РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА БУЏЕТОТ НА БИРОТО ЗА ПРОЦЕНА И НАМЕНСКОТО ТРОШЕЊЕ НА БУЏЕТСКИТЕ СРЕДСТВА ВО 2023 И ДЕЛ ОД БУЏЕТОТ ВО 2024 ГОДИНА

подзаконски акти, предвидени со Законот за вештачење (Сл весник на РСМ бр. 154/23) на кое се уште исто така, нема одговор.

Што се однесува до стратешките документи на Бирото за проценка, ревизијата утврди дека раководството на Бирото ги има донесено основните стратешки документи кои се претпоставка за поефикасно работење, односно за утврдување на приоритетите, целите, средствата и очекуваните резултати.

Последната верзија на Стратешкиот план на Бирото за проценка за 2024-2026 година, број 03-152/2 е изработена на 31.08.2023 година. Стратешкиот план како процес кој ги утврдува ресурсите на активностите со највисок приоритет, ги содржи целите и задачите на Бирото, координирани со приоритетните цели на Министерството за правда, кои се во согласност со стратешките приоритети на Владата на Република Северна Македонија, за период на временска рамка од три години.

Со цел воспоставување на поефикасен систем за внатрешни контроли, во 2015 година е донесена Стратегија за управување со ризици 2015-2017 заедно со Репистар на ризици. Последното ажурирање на овие акти е во 2021 година, односно Стратегијата и Репистарот кои го опфаќаат периодот 2022-2024 година, во ажурирана верзија се архивирани со датум 09.6.2021 година, со архивски бр. 03-5/7. Исто така на 22.04.2024 година, издадено е и ново Решение за определување на посебно лице назначено како координатор за проценка и управување со ризици.

Во 2022 година, на 02.12.2022 година е донесен Годишен план за проценка и управување на ризици од корупција за 2023 година, под архивски број 03-147/18, каде што се утврдуваат ризиците, односно факторите кои можат да придонесат за корупција, како една од приоритетните ризични области во јавниот сектор.

Донесените стратешки документи на Бирото за проценка претставуваат основа за градење на систем од доверба за ефикасно и ефективно функционирање на институцијата, со вградување на стратешките принципи во областите на функционирање на системите кои ги намалуваат ризиците за нередупности во работењето, а се во насока на исполнување на мисијата на институцијата, со што се обезбедува разумно уверување дека целите ќе бидат остварени.

4.2 Систем на финансиско управување и контрола

Согласно Законот за ЈВФК и Стандардите за внатрешна контрола во јавниот сектор, Раководното лице на субјектот од јавниот сектор има обврска и одговорност за воспоставување на контролно окружување во институцијата. Ова окружување претставува основа за воспоставување на целокупниот систем за внатрешна контрола и структурата на контролите, поврзани со целите и целокупното работење на институцијата. Контролната средина во Бирото за проценка е воспоставена со донесувањето на следните акти:

– Правилник за внатрешна организација на Бирото за проценка донесен на 17.01.2024 година со архивски број на Бирото 01-30/1 и Правилник за систематизација на работните места во Бирото за проценка донесен на 17.01.2024 година со архивски број на Бирото 01-30/2;

– План за воспоставување и развој на финансиско управување и контрола, прв пат изготвен и донесен во 2013 година, ажурипран во 2015 година заедно со временска

КОНЧЕН РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА ИЗВРШЕНА РЕВИЗИЈА НА УСОГЛАСЕНОСТ НА РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА БУЏЕТОТ НА БИРОТО ЗА ПРОЦЕНА И НАМБЕНСКОТО ТРОШЕЊЕ НА БУЏЕТСКИТЕ СРЕДСТВА ВО 2023 И ДЕЛ ОД БУЏЕТОТ ВО 2024 ГОДИНА

рамка за имплементација и доставен до Министерството за финансии. Последното ажурирање на Планот е извршено на 19.05.2021 година со архивски број 03-5/6.

Процедурите за финансиските процеси, за следење на ФУК и упатства и мали на други главни процеси и под-процеси изготвени во 2015 година и ажурирани во 2016 година, а согласно потребите, процедурите за определени процеси се изготвени и во 2021 година;

Сертификат за за управување со квалитет ИСО 9001:2008 кој е постар стандард за управување со квалитет, а кој обезбедува систем за управување со квалитет за целокупното делување на организацијата;

Овластувања за преземање на финансиски обврски и овластувања за плаќање. За буџетот за 2023 година, со датум 09.01.2023 година изготвени се Решение за давање генерално овластување за потпишување на акти број 03-28/2 и Регистар на овластувања со број 03-28/3 и

Овластувања за ех-анте и ех-post контроли.

Во Одделението за финансиски прашања како нареджно за воспоставување и функционирање на системот за ФУК систематизирани се 6 (шест) работни места од кои со редовен работен однос на вработените пополнети се 3 (три); раководител на одделение, виш соработник за сметководствено работење и соработник за финансиско работење и буџетска координација. Одговорниот сметководител е лице вработено во СОЗР, овластено со Решение бр. 03-16/13 на 06.02.2023 година за извршување на задачи во Бирото, како и овластените лица за сметководствено и финансиско работење и благајник, врз основа на овластување од СОЗР бр. 05-477/1 од 22.01.2023 година и овластување од Бирото бр. 03-100/1 од 23.02.2015 година.

Може да се констатира дека кај контролните активности спроведени преку подгата на должностите, разграничување на одговорностите и овластувањата заради недостаток од персонал, односно недоволен број на вработени на клучни позиции, потребните работни задачи се обезбедени со наведените ангажирани вработени од СОЗР кои ги вршат истите работи и работни задачи и во Министерството за правда. Надлежниот извршител за спроведување на јавни набавки е ангажиран со договор за дело кој се обновува на годишно ниво (Договор за дело бр. 03-16/16 од 13.02.2023 година и Договор за дело бр.03-16/11 од 13.02.2024 година)

Контролните активности кои всушност претставуваат определени постапки во организацијата, воспоставени заради справување со ризиците и реализирање на целите, треба да се соодветни и сеопфатни, да се имплементирани на сите нивоа и кај сите функции и да се поврзани со контролните цели. Овие постапки опфаќаат: делегирање на овластувања и одговорности, сергација или подгата на должностите, систем на двоен потпис, точно, правилно, сеопфатно и ажурно евидентирање на трансакциите и воспоставување на ех-анте и ех-post контроли.

Преку интерните акти на Бирото за процена кои беа предмет на ревизија утврдена е следната состојба на контролни активности:

– Постои воспоставена практика на делегирање на овластувања од страна на договорното лице во Бирото со давање на генерални и посебни овластувања, со цел спроведување на системот на ФУК;

Процесот на плаќање и управување со документи за плаќање се уредени со повеќе процедури и интерни акти кои го опфаќаат движењето на документацијата и овозможуваат разгранување на одговорностите и овластувањата;

За ex-ante и ex-post финансиските контроли назначени се лица со посебни овластувања;

Донесени се процедури со мапи на процеси и упатства за прегледување и одобрување на фактурите со целокупната пропратна документација, пред нивното плаќање, следење на изводите, напозите за книжење и евиденција на обврските и поарувањата и

Донесен е правилник за безбедност на информациониот систем, податоците за финансиско работење се обезбедени од менување и во апликацијата за финансиско работење се вградени контроли за пристап до податоците, со поделба на надлежности и привилегии кој не е акуратан.

Во делот за финансиско управување и контрола ревизијата констатира дека во Бирото за процена се преземени активности за имплементација на Законот за ЈБФК, воспоставени се контролни активности за редовно одобрување, следење и усогласување на активностите со соодветни документи, за проверка на законитоста на финансиската документација и комплетност на документите за исплата, за разгранување на должностите и авторизација од одговорните лица и за евидентирање и навремено ликвидирање на финансиската документација.

4.3 Систем на интерни контроли за законско и наменско спроведување на набавките и процесот за плаќање

Со постапката за спроведување на јавни набавки, треба да се обезбеди конкуренција и еднаков третман на економските оператори, транспарентност при доделувањето на договорите и рационално искористување на средствата. Со цел проверка и потврда на ефективноста на системот на интерни контроли во процесот на јавни набавки, ревизијата ги опфати следните активности на овој процес во Бирото:

- Утврдување на потребата за набавки
- Дизајн на системот на внатрешни контроли
- Спроведување на постапка за доделување на договор
- Реализација на склучените договори и
- Плаќање на обврските по договори

Исто така, ревизијата направи детални тестови на спроведени постапки за јавна набавка во 2023 година.

По спроведување на горенаведените активности, ревизијата констатира дека лицето одговорно за јавни набавки поседува лиценца од БЈН (Потврда за положен испит за јавни набавки бр. 11-4/165 од 01.04.2021 година), процесот на доделување на договори за јавни набавки во Бирото за процена започнува со донесување на План за јавни набавки кој ги содржи потребите за набавки во теквната година по видови на стоки, услуги и работи. Ревизијата констатира дека Плановите за јавни набавки во 2023 и 2024 година во Бирото се донесени на време и навремено објавени на ЕСЈН (Годишен план за јавни набавки на Бирото за судски вештачења бр.03-39/1 донесен на 18.01.2023 година и Годишен план за

Јавни набавки на Бирото за проценка бр.02-29/1 донесен на 17.01.2024 година). Со помош на независно испитување, следење и проверка на постапките за спроведување на набавките, реализирање на договорите и исплаќање на обврските по истите, ревизијата констатира дека договорите се поделени со обезбедување на конкуренција и еднаков третман на економските оператори, истите се спроведуваат согласно законските одредби за економично, ефикасно и ефективно користење на буџетот на БП.

Ревизијата ја потврди ефикасноста на системот на интерни контроли во процесот на плаќање по основ на склучени договори во Бирото за проценување, преку стекнување на уверување дека плаќањата се извршуваат по приемот на добрата и услугите, исплатата е навремена и точна и плаќањата на набавените стоки и услуги се евидентирани во системот на евиденција.

Дизајнирањето, имплементацијата и одржувањето на контролите во процесот на доделување на договорите за јавни набавки во Бирото за проценка е на задоволително ниво и обезбедува ризиците во овој дел да не влијаат на намалување на ефикасноста на функционирање на системот за финансиско управување и контрола.

Со тестирање на процесот на плаќање, ревизијата констатира дека Бирото има донесено процедури, мали на процеси и улога за разграничување на одговорностите и овластувањата за финансиските активности, поделба на должностите која оневозможува едно лице или организациона единица да ги контролира сите фази на постапката за плаќање, односно одобрување, извршување и евидентирање на трансакциите.

Истото се однесува и на реализирањето на останатите исплати во Бирото по основ на расходи за користење на службените моторни возила, вредносни картички за гориво и користење на мобилни телефони од страна на вработените. Ревизијата констатира дека ризиците во процесот на плаќање се намалени и прифатливи заради воспоставениот функционисајќи систем на контроли кој гарантира остварување на целите.

4.4 Заштита на средствата и обврските

Ревизијата ја потврди ефикасноста на системот на интерни контроли во процесот на спроведување на попис на материјални, нематеријални и парични средства, ситен инвентар и побарувања и обврски со уверување дека пописот е извршен квалитетно, во законски утврден рок, ги опфаќа сите средства и дека е извршено усогласување на сметководствената со фактичката состојба. Исто така, изготвен е Извештај кој е одобрен од надлежниот орган.

Ревизијата констатира дека за процесот на спроведување на попис во Бирото за проценка е донесена интерна процедура согласно Законот и правилникот за сметководство на буџетот и буџетските корисници, со која се воспоставени интерни контроли на процесот функционираат во насока на покривање на ризиците и реализирање на целите на процесот (Правилник за начинот на вршење на попис на материјални и нематеријални средства, ситен инвентар, парични средства, побарувања и обврски во Рамки на Бирото за судски вештачења, бр. 02-42/3 од 14.01.2015 година).

4.5 Ангажирање на надворешни соработници

Со доставување писмен коментар со придружни акти од страна на ревизиранот субјект по презентирањето на Нацрт извештајот, опишани во делот Прилог 2, ревизорот констатира дека пред повеќе години, тогашното Биро за судски вештачења има донесено

процедура за поставката, критериумите и начинот на избор на надворешни соработници за вршење вештачења и проценување на потребите на Бирото. Согласно оваа процедура, надворешните соработници кои ги исполнуваат законските услови и пројавуваат интерес за вршење на вештачење или проценка, се пријавуваат преку апликација објавена на веб-страницата на Бирото. Листата на пријавени вештачи и проценувачи за надворешни соработници се објавува на веб-страницата на Бирото. Во моментот листата не е актурирана, но поставката за избор на надворешни соработници се спроведува транспарентно, на опишаниот начин.

Во однос на ангажирање на вештите лица за конкретен предмет или предмети, во тој период, во Бирото била задолжена посебна Комисија составена од пет члена, која ги назначувала и распоредувала соработниците по конкретни предмети, а по завршената работа исто така, го определувала и надоместокот за вештите лица, согласно донесените услови за утврдување на надоместокот и наградата за вршење на вештачење (кои се опишани пороче во овој Извештај). Со цел рамномерно распоредување при назначување на соработниците во однос на предметите за вршење на вештачење или проценка, Комисијата своите одлуки ги носела согласно нивната ангажираност - на кои вешти лица од листата на пријавени, по колку предмети за вршење на вештачење им биле доделени.

Ревизорот се стекна со мислење дека горе опишаниот дел од процедурата повеќе не се применува и не функционира од причина што ангажирањето на вешти лица и проценители по предмети во ревидираниот период се врши директно, од страна на раководното лице на Бирото.

Навештото уплата на згључок дека во ревидираниот период процедурата е запазена само во делот аплицирање за надворешен соработник (вештак или проценител) преку апликација објавена на веб-страницата на Бирото за проценка. Можноста секог заинтересирани лице кое исполнува услови за надворешен соработник да ја подолни апликацијата и да ја достави потребната документација за да влезе на листата на надворешни соработници, придонесува поставката за пријавување на надворешни соработници да се очени како транспарентна, јавна и рамноправна за сите кои ги исполнуваат условите.

Ског лице кое ќе достави подолната апликација за надворешен соработник со исполнување на законските услови (вештак или проценител) скључува договор за услуга со Бирото.

Ревизорот констатира дека отсуството на контрола за назначување и ангажирање на вешти лица и проценувачи за вршење вештачење и проценка по конкретни предмети, поради непостоење на Комисија и критериуми кои обезбедуваат избалансирано учество и распоредување на стручните лица по предметите во ревидираниот период, претставува ризик за селективен избор и ограничување на ангажманот на уредно пријавените вешти лица и проценувачи, евидентирани во листата на вештачи или проценувачи кои имаат скључени договори со Бирото.

1. ДЕТАЛЕН ИЗВЕШТАЈ – НАОДИ И ПРЕПОРАКИ

4.1 НАОДИ И ПРЕПОРАКИ

Наод 1: Законската рамка во областа на вештачење, односно проценка, која влијае на работнењето на Бирото, улата на неконзистентно законско решение кое создава

несигурен амбиент за доследно постапување, а со тоа влијае на зголемување на ризиците за оптимално работење на Бирото, односно ефективно и ефикасно донесување на одлуки, кои покрај другите ефекти содржат и финансиски импликации. Дополнителна дилема претставува новото законско решение кое придонесува делокругот на работа на Бирото за проценка во областа вршење проценка истовремено да се регулира со двата закона, Закон за вештачење и Закон за процена, а притоа не се понудени целосни решенија за определени прашања околу извршувањето на работата и задачите од надлежност на Бирото. Констатиран е висок ризик за самоодржливост и функционирање на Бирото заради очекуван намален прилив на сопствени средства во буџетот како резултат на промена, односно ограничување на дејноста само на вршење проценени.

Препорака 1:

Раководното лице во Бирото за процена, во рамки на своите надлежности, да иницира активности во Министерството за правда, за законско донесување, регулирање и уредување на областа и делокругот на работа на Бирото со јасни и подетални насоки и критериуми за постапување, донесување на подзаконски акти поврзани со основниот закон или евентуално изменување и дополнување на постојното законско решение.

Наод 2: Воспоставениот систем на интерни контроли, кој гарантира законито и наменско реализирање на буџетот на Бирото за процена во ревидиралиот период 2023 и 2024 година, не се применува при ангажирање на надворешни соработници како вешти лица или проценувачи за конкретни предмети, кои склучиле договор за услуга со Бирото за извршување на вештачење или процена. Во ревидиралиот период не е утврдено постоење на постапка со критериуми за независен ангажман на истите, а непосредниот избор и распоредување на надворешните соработници по конкретни предмети од страна на именуваното раководно лице во Бирото, претставува основ за висок ризик од можно фаворизирање или субјективно ангажирање на истите.

Препорака 2:

Постапката за ангажирање на надворешни соработници за учество во вршењето вештачења и проценени предмети во Бирото за процена треба да обезбеди објективност, еднаков третман и рамноправност при нивниот избор. Постапката треба да се спроведе транспарентно и јавно, со еднаква можност за избор на сите пријавени лица кои ги исполнуваат условите, односно кои потпишале договор за услуга со Бирото, за вршење вештачење и изготвување наод и мислење.

Ревизорот препорачува, во најкус рок да се донесат објективни и мерливи критериуми за назначување и распоредување на надворешните соработници по конкретни предмети, со што ќе се обезбеди транспарентно, ефикасно и ефективно трошење на средствата од буџетот на Бирото за процена, употребени за нивно ангажирање.

Наод 3: Поделбата на должности и одговорности во Одделението за финансиски прашања во БП е ограничена поради малиот број на работени лица. Физичите и ограничувањата се компензираат со други мерки, односно со дадени овластувања на работениците во Одделението, со кои истите паралелно извршуваат и други задачи. Ревизорот не откри посебни неправилности при извршување на работните задачи на

КОМЪЧЕН РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА ИЗВЪРШЕНА РЕВИЗИЈА НА УСОГЛАСЕНОСТ НА РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА БУЏЕТОТ НА БИРОТО ЗА ПРОЦЕНА И НАМБЕНСКОТО ТРОШЕЊЕ НА БУЏЕТСКИТЕ СРЕДСТВА ВО 2023 И ДЕЈИ ОД БУЏЕТОТ ВО 2024 ГОДИНА

работените, како опишаната состојба утврдува на ризици од определен конфликт на интересност, грешки, непочитување на регулативата за подделба на должностите, разграничување на одговорностите и овластувањата и ризик од неоткривање на овие неправилности, покрај неспразмерното оптеретување и ангажирање на вработените во ова одделение.

Препорака 3:

Согласно Стандардите за внатрешна контрола во јавниот сектор, финансиските и оперативните елементи на секоја операција треба да бидат верификувани од две меѓусебно независни лица. Функциите на иницирање и верифицирање на секоја операција мора да бидат раздвоени. Со поделбата на должности се создаваат услови едно лице или организациона единица да не ги контролира сите значајни фази на определена операција или настан.

Компезираната подделба на должностите и одговорностите на повеќе лица во одделението за финансиски прашања во Бирото за процена создава услови за ефективно урамнотежување на постоечкиот конфликт на интересност, но имајќи ги предвид Стандардите и улогата на одделението за финансиски прашања, како носека организациона единица на целиот систем на финансиско управување и контрола, ревизорот препорачува пополнување на работните места со соодветни извршители, со обезбедување на средства во буџетот на Бирото.

Овластен внатрешен ревизор
Катерина Симеонова

Овластен внатрешен ревизор

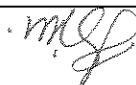
10/10/10

10/10/10

КОНЕЧЕН РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА ИЗВРШЕНА РЕВИЗИЈА НА УСОГЛАСЕНОСТ НА РЕАЛИЗАЦИЈАТА
НА БУЏЕТОТ НА ВИРОТО ЗА ПРОЦЕНА И НАМЕНСКОТО ТРОШЕЊЕ НА БУЏЕТСКИТЕ СРЕДСТВА ВО
2023 И ДЕЛ ОД БУЏЕТОТ ВО 2024 ГОДИНА

ПРИЛОЗИ

Овластен внатрешен ревизор

100

КОНЧЕН РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА ИЗВРШЕНА РЕВИЗИЈА НА УСОГЛАСЕНОСТ НА РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА БУЏЕТОТ НА БИРОТО ЗА ПРОЦЕНА И НАМЕНСКО ТРОШЕЊЕ НА БУЏЕТСКИТЕ СРЕДСТВА ВО 2023 И ДЕЛ ОД БУЏЕТОТ ВО 2024 ГОДИНА

Издавач	Државно биро за проценка
Датум	12.11.2024
Издавач	Државно биро за проценка
Издавач	Државно биро за проценка
Издавач	Државно биро за проценка

Прилог 1.

По одржаниот завршен состанок кај директорот на Бирото за проценка, претставниците на субјектот дадоа забелешки на општиот став искажан во Наодот бр. 2, односно делот кој се однесува на ревизорското мислење и заклучокот на ревизорот дека во досегашната пракса за избор на надворешни соработници за вршење на вештачење и проценка не се применуваат и поддржуваат принципите за објективно и неселективно постапување и уверување дека не е обезбедена минимална транспарентност на постапката.

Субјектот ги достави следниот писмен коментар:

„Во врска со доставениот Наодт Ревизорски извештај за извршена ревизија на усогласеност на реализацијата на буџетот на Бирото за проценка и наменско трошење на буџетските средства во 2023 и дел од буџетот во 2024 година, имаме некои забелешки/забелешки во однос на ангажирањето на вештите лица како надворешните соработници на Бирото.

Имено, согласно член 63 од Законот за вештачење (Сл.весник на РСМ бр.154/2023) Бирото за проценка - постапките за вештачење започнати до денот на вгегување во сила на законот ќе ги заврши во согласност со одредбите на Закон за вештачење (Сл.весник на РСМ бр.115/10, 12/14, 43/14, 104/15, 148/15, 192/15 и 64/18). Во тој контекст известуваме дека согласно член 43-с од Закон за вештачење (Сл.весник на РСМ бр.115/10, 12/14, 43/14, 104/15, 148/15, 192/15 и 64/18):

1. За вршење на работите од својата надлежност Бирото може да ангажира и надворешни соработници од соодветна област.
2. Надворешните соработници вештачењата и процените ги вршат во име и за сметка на Бирото за судски вештачења.
3. Надворешните соработници на Бирото се должни да ги исполнуваат условите определени со закон.
4. Бирото за судски вештачења е должно да објави лица на надворешни соработници вештачи и проценители на својата веб страна
5. Образецот за аплицирање за надворешен соработник (вештак или проценител), на предлог на Бирото го пропишува министерот за правда.

Согласно предходното Бирото за проценка (поранешно Биро за судски вештачења) на својата официјална веб страна, има објавено Апликација за надворешен соработник (вештак или проценител).

Овластен внатрешен ревизор

КОНЕЧЕН РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА ИЗВРШЕНА РЕВИЗИЈА НА УСОГЛАСЕНОСТ НА РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА БУЏЕТОТ НА БИРОТО ЗА ПРОЦЕНА И НАМЕНСКОТО ПРОШЕЊЕ НА БУЏЕТСКИТЕ СРЕДСТВА ВО 2023 И ДЕЛ ОД БУЏЕТОТ ВО 2024 ГОДИНА

Секое заинтересирано лице може да аплицира за надворешен соработник на Бирото, со пополнување на Апликацијата и достава на потребната документација. Секое лице кое ќе достави Апликација за надворешен соработник и кое воедно ги исполнува законските услови за надворешен соработник (вештак или проценител) склучува Договор за услуга со Бирото.

Иστο така Бирото на веб-страницата има објавено и листи на надворешни соработници вештачи и проценители, кои во моментот не се акquirани.

Во однос пак на ангажирањето на вештите лица (деловно вработени или надворешни соработници) за конкретен предмет или предмет, Бирото во минатото имаше формирано комисија составена од 5 члена, од кои задолжително присуствуваша 3 члена, и која согласно ангажираноста на вештите лица, односно во зависност колку предмети во тој момент им се доделени за работа од страна на Бирото, назначуваше вештак или вештачи (доколку се работи за супер вештачење) за вршење на вештачење по тој предмет или предмети.

Сета ангажирањето на вештите лица и проценители по предметите се врши од страна на директорот на Бирото.

Напоменуваме, дека Бирото за проценка има доставено до Министерот за правда Предлог-Образец на пријава за надворешен соработни-проценител (испратена е и ургенција), и по одобрувањето/пропишувањето од страна на министерот, ќе биде објавена на официјалната веб-страница на Бирото со наведување на условите кои истите треба надворешните соработници да ги исполнуваат согласно закон, и воедно ќе објави јавен повик за ангажирање на надворешни соработници согласно член 55 од Законот за вештачење (Сл.весник на РС; бр.154/2023)."

Иστο така, како поткрепа кон коментарот, беа доставени и документи:

1. Акт со наслов: Информации за кандидати за надворешни вешти лица и Форумар за апликација, како процедура на Бирото за проценка, со чекори за апликација на вешто лице и
2. Примерок - формат од Договор вршење вештачење и изготвување наод и мислење од страна на извршител од соодветна област за потребите на Бирото за судски вештачења

Врз основа на овој коментар и приложената документација, ревизорот ги допрецизираше промените со дообјаснувања, делот 4. НАОДИ НА ВНАТРЕШНАТА РЕВИЗИЈА во точката 4.5 Ангажирање на надворешни соработници од Наврт ревизорскиот извештај, во насока дека сите заинтересирани лица за надворешни соработници на Бирото, кои ги исполнуваат условите и законските критериуми за вршење на вештачење, односно проценка, можат да се пријават како такви преку Апликација за надворешен соработник која е објавена на веб-страницата на Бирото. Тоа значи дека со овој начин на пријавување на надворешни соработници за потребите на Бирото, се запазуваат принципите за транспарентност и неселективност на постапката односно се намалуваат историите на проценка, во рамки на ревидирањето период, ангажирањето на вешти лица и проценители по конкретни предмети се врши од страна на директорот на Бирото,

Областен внатрешен ревизор

КОНЕЧЕН РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА ИЗВРШЕНА РЕВИЗИЈА НА УСОГЛАСЕНОСТ НА РЕАЛИЗАЦИЈАТА
НА БУЏЕТОТ НА БИРОТО ЗА ПРОЦЕНА И НАМЕНСКОТО ТРОШЕЊЕ НА БУЏЕТСКИТЕ СРЕДСТВА ВО
2023 И ДЕЛ ОД БУЏЕТОТ ВО 2024 ГОДИНА

непоосредно, без воспоставени интерни контроли за можните ризици за субјективно и
селективно одлучување и постапување.

Заради тоа, ревизорот констатира дека во Бирото пред неколку години била донесена
процедура за избор на напредешни сопработници по предметите за вршење вештачење или
процена, но истата повеќе не се применува и не функционира, односно во ревизиранит
период не се применуваат интерни контроли и критериуми наспроти ризиците за независен
избор и ангажирање на напредешни сопработници по конкретните предмети.

Овластен внатрешен ревизор

200

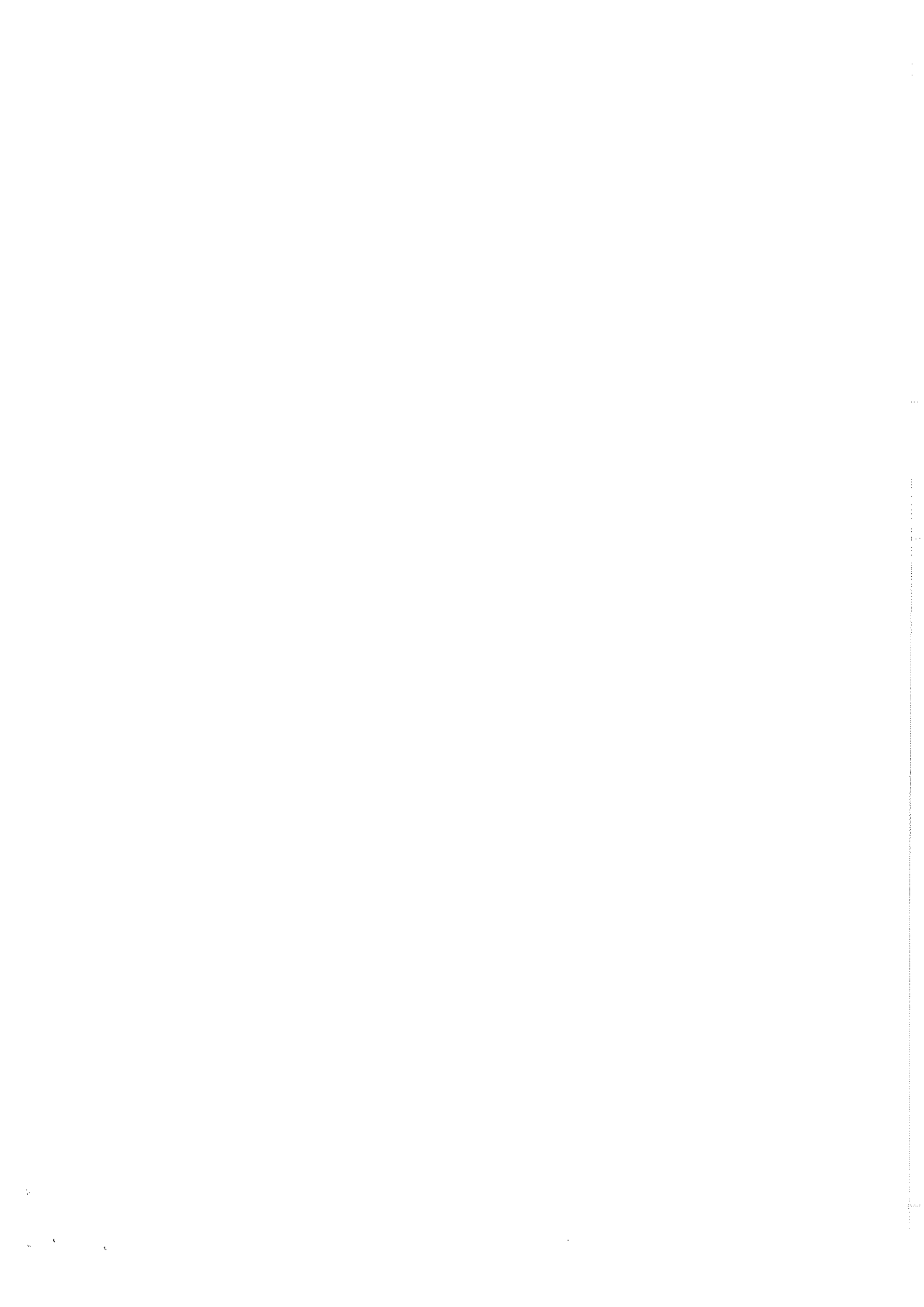
КОНЕЧЕН РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА ИЗВРШЕНА РЕВИЗИЈА НА УСОГЛАСЕНОСТ НА РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА БУЏЕТОТ НА БИРОТО ЗА ПРОЦЕНА И НАМЕНСКОТО ТРОШЕЊЕ НА БУЏЕТСКИТЕ СРЕДСТВА ВО 2023 И ДЕЛ ОД БУЏЕТОТ ВО 2024 ГОДИНА

22.11.2024

Преплет 21/17

АКЦИСКИ ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРЕПОРАКИ – извештај бр. _____

Бр	Препорака	Приори	Коментар на раководството	Догово	Одговорно лице	Дата на имплементација
		тет		рени активн ости Да/Не		
1	Раководното лице во Бирото за процена, во рамки на своите надлежности, да иницира активности во Министерството за правда за законско допрецизирање, регулирање и уредување на областа и делокругот на работа на Бирото со: Јасни и подетални насоки и критериуми за поставување, донесување на подзаконски акти поврзани со основниот закон или евентуално изменување и дополнување на постојното законско решение.	Среден	Препораката е прифатена	Да	Раководното лице	Веднаш
2	Постапката за ангажирање на надворешни соработници за учество во вршењето вештачења и процени по конкретни предмети во Бирото за процена треба да обезбеди објективност, еднаков третман и рамноправност при нивниот избор. Постапката треба да се спроведе транспарентно и јавно, со еднаква можност за избор на сите пријавени лица кои ги исполнуваат условите, односно кои потпишале Договор за услуга со Бирото, за вршење вештачење и изготвување наод и мислење. Ревизорот препорачува, во најкус рок да се донесат објективни и мерливи критериуми за назначување и распоредување на надворешните соработници по конкретни предмети, со што ќе се обезбеди транспарентно, ефикасно и	Висок	Препораката е прифатена	Да	Раководното лице	Веднаш

КОНЕЧЕН РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА ИЗВРШЕНА РЕВИЗИЈА НА УСОГЛАСЕНОСТ НА РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА БУЏЕТОТ НА БИРОТО ЗА ПРОЦЕНА И
НАМЕНСКОТО ТРОШЕЊЕ НА БУЏЕТСКИТЕ СРЕДСТВА ВО 2023 И ДЕЛ ОД БУЏЕТОТ ВО 2024 ГОДИНА

<p>ефективно трошење на средствата од буџетот на Бирото за процена, употребени за нивно ангажирање.</p>					
<p>3 Согласно Стандардите за внатрешна контрола во јавниот сектор, финансиските и оперативните елементи на секоја операција треба да бидат верификувани од две меѓусебно независни лица. Функциите на иницирање и верифицирање на секоја операција мора да бидат раздвоени. Со поделбата на должности се создаваат услови едно лице или организациона единица да не ги контролира сите значајни фази на определена операција или настан.</p> <p>Компенизираната поделба на должностите и одговорностите на повеќе лица во Одделението за финансиски прашања во Бирото за процена создава услови за ефективно урамнотежување на постоечкиот конфликт на надлежност, но имајќи ги предвид Стандардите и улогата на Одделението за финансиски прашања, како носечка организациона единица на целиот систем на финансиско управување и контрола, ревизорот препорачува пополнување на работните места со соодветни извршители со обезбедување на средства во буџетот на Бирото.</p>	<p>Среден</p>	<p>Препораката е прифатена</p>	<p>Да</p>	<p>Раководното лице</p>	<p>Веднаш кога ќе бидат обезбедени услови во рамки на буџетот</p>

Овластен внатрешен ревизор
Катерина Симеонова,